महं मनुष्याणां भूयासं" इति । हे नक्षत्रदेव 'त्वं', 'देवानां', मध्ये 'यथा', उत्तमोऽसि एवं 'मनुष्याणां', मध्ये 'अहं', उत्तमः 'भूयासम्', इति मन्त्रार्थः । एतमर्थं कामयमान एवात्राधिकारी । अतो यजमानो नक्षत्रदेववदुत्कृष्टो भवति । योऽयं नक्षत्रदेवः, यास्च तदुदयस्य भविष्यद्वर्त्तमानातीतत्वदशाः, या च तस्य अनिष्टहरणशक्तिः, यापि तस्येष्टसम्पादनशक्तिः, यच्च तदीयं 'भ्राजः' रश्मिरूपं, यदपि तदीयं 'तेजः' शरीरकान्तिः, यदपि तत्प्रसादलभ्यं 'तपः' ब्रह्मवर्चसं, च एतदभिमानीदेवताभ्यः सर्व्वाभ्य उपहोमाः कर्त्तव्याः ॥

अथ सूर्य्यस्येष्टिं विधत्ते । "सूर्यो वा अकामयत । नक्षत्राणां प्रतिष्ठा स्यामिति । स एतꣳ सूर्याय नक्षत्रेभ्यश्चरुं निरवपत् । ततो वै स नक्षत्राणां प्रतिष्ठाऽभवत् । प्रतिष्ठा ह वै समानानां भवति । य एतेन हविषा यजते । य उ चैनदेवं वेद । सोऽत्र जुहोति । सूर्याय स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहा । प्रतिष्ठायै स्वाहेति" [५] इति । 'नक्षत्रादिज्योतिषां सर्व्वेषां 'प्रतिष्ठां' अधिपतिः, स्यामिति कामयमानः 'सूर्यः', पूर्व्वकल्पसिद्धाय 'सूर्य्याय', 'नक्षत्रेभ्यश्च', हविर्निरूप्य ज्योतिषामधिपतिरभवत् । एवं यजमानोऽपि 'समानानां', अधिपतिर्भवति । स्पष्टमन्यत् ॥

अथादितेरिष्टिं विधत्ते । "अथैतमदित्यै चरुं निर्वपति । इयं वा अदितिः । अस्यामेव प्रतितिष्ठति । सोऽत्र जुहोति । अदित्यै स्वाहा प्रतिष्ठायै स्वाहेति" [६] इति । येयं भूमिः